

వాణి నాగార్జుని

“వాణి నా రాణి అని అలనాడు పిల్లలమర్రి పిన వీరభద్రుడే అనగలిగాడు.” సభ్యులలో ఒకడు ఉవాచ.
 “ఇంకొనాడు మా పాణి కూడా అన్నాడండోయ్.”
 సస్యెప్పు సోష.
 “అదెలాగ?” “పచ్చి అబద్ధం.” “మరి కొయ్యకు, గురూ!” “ఎవరా పాణి? ఏమాకళ?” లాంటి

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు బయలుదేరాయి.
 మిస్టరు సస్యెప్పు కళ చెప్పడానికి గొంతు సవరించుకుని సిగరెట్టు ముట్టించాడు.
 ఈగల్తా మూగారు పై విమర్శకులు, వ్యాఖ్యలకు.
 “పాణి అసలు పేరు సారంగపాణి. ముద్దుపేరు పాణి. అబద్ధంపేరు, అందరు స్నేహితులు తరుచు

పిలిచేపేరు నిరూప్. అతను ప్రేమించిన పదతి వాణి. ఆమె అసలు పేరు శర్వాణి. ఎక్కువమంది పిలిచే పేరు వాణి, సిక్ నేమ్ నీరజ.” డమ్ము లాగాడు సస్యెప్పు.
 “1955 జనవరి 20 వ తారీఖునంది 25 వరకు పుణ్యదినాలు. మాంచి యుద్ధపు రోజులు...” ఇంకా ఏదో చెప్పబోతూండగా కళలరావు అందుకున్నాడు

Aromatic Chemicals Perfumery Compounds Resinoids Essential Oils

MANUFACTURED BY
S. H. KELKAR & CO. P. LTD.
Office : 36, Mangaldas Road, Bombay 2 BR. (Phone : 29130)
Factory : Bombay Agra Road, Mulund, Bombay 80 NB (Phone : 581398)
Hyderabad Office :
15-9-312, Shankar Mansion, Afzalganj, Hyderabad (A.P.)

KWALITY

జర్మోక్సె
కోకోపిల్ కలిపినది

వాణి నా రాణి

మధ్యలోనే. “1955 లో ఏం యుద్ధం, గురూ? 1939 ఆ ప్రాంతాల్లోకదా!” అన్నాడు.

“ఆ యుద్ధంకాదు, కథలూ! ఇది ప్రేమయుద్ధం. ఆరోజుల్లో పాణి వాణిని కలుసుకుంటూ ‘వాణి నా రాణి’ అంటూ రాత్రునక, పగలనక కలుగుతాడు. తన విశాల హృదయరాజ్యానికి వాణిని రాణిగా చేద్దామనుకుని సకల ప్రయత్నాలుచేసి విఫలమయ్యాడు. పెూరమైన అవమానాలు పొందాడు.” మరోదమ్ము లాగాడు వచ్చెను.

“ఏమి యా ప్రయత్నములు? ఎట్టి వా అవమానములు? వివరించునది” అన్నాడో తెలుగు మాస్పీరు తమ్ముడు కడు నేర్పుగా.

“వాణిలో చెప్పుకోదగ్గ అందం లేకపోయినా, అనుకోదగ్గ ఆకర్షణ ఉంది. ముఖం సల్కగా ఉన్నా, ముచ్చలుగా కోటింగు కొడుతుంది కాబట్టి కొంత చిత్రరసం కనిపిస్తుంది.

“వాణి ఎప్పుడూ ‘జార్మి కాపి’ అంత బొట్టు పెడుతుంది. ఓణి నడుంలో దొపుతుంది. నన్నుగా పాడుగా ఉంటుంది. స్వయంగా నడుస్తుంది. తుమ్మెద చెక్కల్లాంటి రెండు జడలు వేసుకుంటుంది.

“స్త్రీ అందాలే పాణిని వాణిరూపంలో బంధించాయి. ఆమెను చూడనిదిసం ఒక యుగంలో గోచేది అతనికి. అంటే అలాంటి ఆపద సమయంలో—నిజం చెప్పాకోవాలికదా!—వాణి పాణిని కన్నెత్తి గాని, దించిగాని ఒక్క సారి అయినా, కనీసం అర్ధసారి అయినా చూడలేదని చెప్పుకోడం అనుచితం కాదు. అతనివేపు చూడలేదన్నప్పుడు ప్రేమించిందని ఎలా చెప్పడం? కాబట్టి ఆమె అతణ్ణి ప్రేమించలేదు అని వొక్క వక్కాణించవచ్చు.

“అదే మానవజాతిలోని విచిత్ర ప్రకృతి. మానవుడు తను కావాలనుకున్నది ఏనాడూ పొందలేడు. మారంగా ఉన్న సుమపు కొండవేసే చూస్తాడు. కాని, దగ్గర్లో ఉన్న కొండ సున్నగా రెండటాడు.

“దబ్బుల్లేని సమయాల్లో కూడా, జేబులో ఉన్న చుట్టకంటే, దుకాణంలో ఉన్న సిగరెట్టుమీదే మోతెక్కున.

“అదేవిధంగా పాణి కూడా రంభ, ఉళ్ళుగి, మేనక ఆనతగిన, వారిని తలదాన్నిన (నిజంగా తన్నలేదు) మామయ్య కూతుళ్ళు ముగ్గురు ఉండగా, వారిని విలాకరించి, తనకి ఏమామ కూతురు కాని వాణిని ఆరాధించాడు.

“అప్పటికే వాళ్ళ మామయ్య రెండు, మూడు ఉత్తరాలు రాశారు. ‘ఒరేయ్ మణి!’ నీకు కావలసిన ఏదైనా ఎంచుకోరా. నన్ను అవసరంగా చేద్దించకు. ఏదో మీ అమ్మ అవస్థ చూసి, మన రెండు కుటుంబాలు కలపాలని ఉంది. కాబట్టి నువ్వు ఎంత త్వరగా ఒక నిర్ణయానికి వస్తే అంత మంచిది. చాలా చాలా సంబంధాలు మున్నాయి. కాని, మేనరికం వదలడం ప్రాచీన సంప్రదాయానుసారంపై న మాకు ఇష్టంలేదు” అని తన విశాల హృదయను విస్తరితగా చూపించాడా మామ, తన మేనల్లుడికి.

ప్రేమ అంటే ఏమిటో తెలియకపోయినా ఏవరనో ఒకరిని ఎప్పుడూ ప్రేమిస్తూ ఉండిన మాత్రమే తెలిసినవారు కొందరు ఉంటారు. ప్రేమించకుండా ప్రుతకలేరు. అయినా అదృష్టవనిపాతుడు కాదు. భారీకి కిగ్గుడూడయం ఆంటే ఏమిటో తెలియదు. మరీ!

"అ రోజుల్లో నేనూ, పాణి ఒకే గదిలో ఉంటూండే వాళ్ళం. చాలా అప్రమితులం అయ్యాము. పాణి నన్ను 'మామా!' అని పిలిచేవాడు అప్యాయంగా. నేనూ అతణ్ణి నా అల్లుడుగానే చూసేవాణ్ణి ఆదరంగా. ఉత్తరం సంగతి వివరించాడు నాతో ఆ మరునాడు. 'బేబులో డన్ను బిడియే రాగు కాని, లేని సిగరెట్టు కోసం ఆశించకు' అన్నాను. కాని, ననేపిల అన్నాడు పాణి.

"రీప్రంగ ముఖంపెట్టి, గంభీర్యంతో కూడిన ద్చేకంలో అన్నాడు: 'మామా! ఇన్నాళ్ళయి స్నేహం చేసిన ముప్పు కూడా నన్ను అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నావా? నా మనస్సు నీకు తెలియదా? ప్రేమ మన ఇష్టం వచ్చినపుడు ఒకరిమీద ప్రసరించదానికి, లేనప్పుడు అరికట్టడానికి 'కరెంటు ప్లగ్' అనుకున్నావా? ఏనాడైతే నేను నాణిని చూడడం తలపెట్టించిందో, అనాటినించి నా మనోరాజ్యానికి వాణినే రాణిగా చేశాను. ఇంకొకరికి ఆ సింహాసనాన్ని అధిష్టించడానికి ఏరంటి అవకాశాలు కాని, అర్హతలు కాని లేవు. ఏనాటి కైనా వాణి నా రాణి అని పెద్ద ఉపన్యాసం దంచాడు.

"నేను సానుయంగా ఏకం బోపించిన విన్నపం కాదు. తను సెంచిన కుక్కకి రెండేళ్ళన్న అన్నాడు. నేను నాలుగిది మొరపెట్టుకుంటే 'నీ మొర రాంకం దానికి ఇప్పుడు ప్రైము లేదన్నాడు. వాణిని పొరుషం సూరుపోళ్ళ విజృంభించింది.

"వెంటనే, 'ఓరీ! ప్రేమోన్నాడీ! ఆసదమయంలో అనుసంబించిన నిజమిత్రుడి సహారే నిరాకరించిన నీవు వాణిచే మొర పరాధమమును పొందుకువుగాక!' అని శపించి, సిగరెట్టు ముట్టించిన అగ్గిఫలం అతని సక్కకి విసిరి, ఆపీను దారినట్టాడు.

"ప్రేమోన్నాడులు, రూపంధులు నిజమిత్రుల మూలు నిరాకరించి, తుదకు పశ్చాత్తాపపడుతుడు గదా!

"అనాటినుండి కొన్నాళ్ళవరకు నాతో మాట్లాడడం మానేశాడు మణి. రోజులు మామూలుగానే గడుస్తున్నాయి.

"పాణిమాత్రం తన ప్రయత్నాలు మానలేదు. నీలైసంతవరకు వాణిని సంపాదపెట్టాని చూస్తున్నాడు. ఆమెమీద ఈగ వాలినా, ఆ ఈగను ఊరి పాలిమేరవరకు తరిమితేనే గని నిద్రపోకుండా ఉన్నాడు. రోజూ బస్సులో ఆమె వెనుకట్టేస్తేనే కూర్చుంటాడు. ఆమె రెండు జడలకీ ఎంతో అప్యాయంగా చూస్తూ,

మెల్లిగా ఆమెకి విసిపించేలా ప్రేమగీతాలు పాడేవాడు. 'వాణి నా రాణి' అంటూండేవాడు. కాని వాణి ఇమీపి వట్టింతుకోలేదు.

"ఒకరోజు పాణికి మామ దగ్గరనించి ఉత్తరం వచ్చింది, తను బయలుదేరి మున్నెళ్ళు, ఆ సాయం త్రం ప్రెయిసుకి పాణిని రమ్మనముని.

"సాయంత్రం ఆరుగంటలకు బయలు దేరాడు పాణి స్నేషనుకి. వాళ్ళ మామయ్య రాబోయే ప్రెయిసు ఏడుగంటలకు కాని రాడు. కాబట్టి చాలా వెమ్మడిగా, రిక్వాలిమా, లాక్టీలోనూ వెళుతున్నాననిచూస్తూ నడుస్తున్నాడు పాణి. అంతలో తనసక్కనించే వెళుతున్న లాక్టీలో వాణి కనిపించింది. వెంటనే లాక్టీ ఆపి అందులో ఎక్కిపోయాడు, మామయ్యని, స్నేషనుని మరిచిపోయి, వాణి ఎక్కడ దిగితే అక్కడ దిగుడామన్న ఉద్దేశ్యంతో. ఆమెసక్కనే ఒక ముసలామె కూడా ఉంది. మూడుపంతులు వాళ్ళ మామ్మగారు కావచ్చును కున్నాడు పాణి.

"బమ్మిట్టాడు దగ్గర ఉన్న అంజనేయస్వామి కోవెం దగ్గర లాక్టీదీగారు మామ్మా మనవరాళ్ళు. వారితోపాటే దిగాడు పాణి. హాంట్ బాగులోనించి దబ్బులుటిస్తున్న వాణిని వాణిని, తన జేబులో దబ్బులు టీసి తెల్లించాడు లాక్టీ చార్జీ.

"లాక్టీవాడు ఇప్పిన చిల్లర దబ్బులు పుచ్చుకుని జేబులో వేసుకున్నాడు. తరువాత వాణి మామ్మకోసం సక్కకి చూసి, కెప్పునున్నాడు. అక్కడ లేరు వాళ్ళు. గాభరాపడి చుట్టూ కలయజూశాడు. కనుచూపుమేర ఎక్కడా కనిపించలేదు వాళ్ళు. అంతలోనే జ్ఞాపకం వచ్చి, సక్కనున్న దుకాణంలో పళ్ళు, తాంబూలంకొక కోవెంకోకి వెళ్లాడు. మామ్మగారు పళ్ళుచూసి మహా సింతోషించారు. కోవెల కని పూర్తి అయిన పిదప శ్శేమంగా వారిని ఇంటికి దిగబెట్టాడు పాణి. ఈవిధంగా పాణి తన పలుకులెడిని వాణిపై సెంచుకున్నాడు. ఇవి ఆమెకు తన ప్రేమని గురించి వెల్లడించడమే తరువాయి.

"రోజు రోజుకి ఆమెకు సన్నిహితుడుకావడం మొదలు పెట్టాడు. కాని నేను మొదలు చెప్పిన ప్రకారం వాణి మాత్రం పాణిపై ఎట్టి ఆకాశాదలు నిర్మించుకోలేదు."

అరిపోయిన సిగరెట్టు అంటిస్తున్న సన్నెమ్మను ఉద్దేశించి, "మరి మణిలేక పాణి వాళ్ళ మామయ్య సంగతిమిటి, గురూ? అభిరికి ఆయన వచ్చాడా. లేవా?" అన్నాడు కథలరావు.

"కథలూ! మాంచి రంజంలో కథ ఉన్నప్పుడు చొప్పదంటు ప్రశ్నలు వెయ్యకు. నీకు అక్కా లొంథై సార్లు చెప్పాను. వాళ్ళ మామయ్య పాత్ర ముఖ్యం కాదు, అతని సంగతి మనకి అనవసరమని. అతను రాలేడు. ఏవో అన్నంటు పనులు ఉండడంవల్ల రాలేక పోయామని రెండురోజుల తరువాత ఓ ఉత్తరంముక్క రాస్తే, అది వారం రోజుల తరువాత మా గదికి చేరుకుంటే, వాణి ప్రేమలో పడ్డ పాణి, పదిహేను రోజుల తరువాత చూడడం తలపెట్టించింది. దానికేంలే! అసలు కథకి రా" అన్నాడు సన్నెమ్మ చిన్నదైన సిగరెట్టు సక్కకి విముకుతూ.

"చొప్పదంటు ప్రశ్నంటే ఏమిటి, గురూ?" అడిగాడు కథలరావు.

"ఇప్పుడు నవ్వు వేసిందే" అన్నాడు చిరాగ్గా సన్నెమ్మ.

ఇంకా ఏమైనా ప్రశ్నలు వస్తే, సన్నెమ్మలో కథ ఆపి, ఏ సిగరెట్లయినా తెమ్మంటాడన్న భయం వాణి మోసం దాల్చాడు కథలరావు.

కొత్త సిగరెట్టు వెలిగించిన సన్నెమ్మ నూతనోత్సాహంతో వెళ్ళవారంభించాడు.

"ఒకరోజు సాయంకాలం బస్సు దిగి పాణి గబగబా నడుస్తున్నాడు. అంతలోనే వెనుకనించి 'మిస్టర్ పాణి!' అన్న పిలుపు ముసుధురంగా వినిపించింది. ఆశ్చర్యంతో వెనుదిరిగి చూశాడు. 'మిమ్మల్నే' అంది ఆ కంఠం. ఎప్పుడూ తనతో మాట్లాడని వాణి పిలుపుతో స్తంభించిపోయాడు పాణి.

'మీరు మా ఇంటికి ఈ సాయంత్రం టీకి రావాలి' అంది వాణి చిరునవ్వుతో.

'థాంక్యూ. తప్పకుండా వస్తాను' అన్నాడు పాణి. అంకను రావడంవల్ల విడిపోయారూ ఇద్దరూ.

"అరోజు పాణిరుగా ఉన్న పాణి గబగబా లాయం

బలిపీఠం

శ్రీమతి మస్సాఫ్ రంగనాయకమ్మ

రచించిన 'బలిపీఠం' నవలను 1965 న సంవత్సరానికి ఉత్తమ నవలగా నిర్ణయించి ఆ సంవత్సరం చిన్నకథ అమెరికా కవిత దిబ్బాకమిడి ఉచ్చించి ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ, ఈ దిబ్బాకమిడి నుండి వేయిరూపాయల బహుమతిని పొందింది.

శ్రీమతి మస్సాఫ్ రంగనాయకమ్మను ఈ సంవత్సరంలో అమెరికా దిబ్బాకమిడి.

'బలిపీఠం' నవలను బొంబేలో ఆంధ్ర ప్రతి నవిత్ర వారపత్రికలో సీరియల్ గా ప్రచురించిన విషయం వాచకులకు విదితమే.

రెట్ ఆయి, నన్నుగా ఈసారి పాడుకుంటూ తరల పోయాడు. మా ఇద్దరికీ మామల్లేవుగా? కాబట్టి ఏమిటి సంగతిని నేను అడగాలేదు. అతను 'ఇది సంగతి' అని చెప్పినాలేదు.

"స్థాపిత స్వయంగా తయారు చేసుకున్న కాఫీ కాగడోయేసరికి తలుపు చప్పుడయింది. ఎవరో ఒక యువ నంబై అయిచేళ్ళవాడు జబర్దస్తీగా లోపుల ప్రవేశించి, కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. నల్లగా, లావుగా ఉన్నాడు. చక్కారపు కళ్ళతో ఒకటి పెట్టుచున్నాడు.

"మర్యాదకి కలుపుకున్న కాఫీలో సగం అతనిచిప్పి, (తరువాయి 81 వ పేజీలో)

రాయప్రోలు కృష్ణ

వాణి నా రాణి

(19 వ పేజీ తరువాయి)

నగు నేను తీసుకున్నాను. భాగవతం కాఫీగ్లాసు కింద పెట్టెకూ ఈ కాఫీ మక్కాదలలేంగని, అద్దాయి! నీలో చిన్నవని ఉండి వచ్చారు. ఒకే ఒక ప్రశ్న నిన్ను అడుగుతాను. అలోచించుకుని సరిగా సమాధానం చెప్పి అన్నాడ అంటుకుడు.

“స్వీటుమా కని, విని ఎరని ఆ రూపాన్ని ఇంకో సారి పట్టింది, అతని కర్ర మిరుపు మాటలకి మన్నున్న కోపాని అడుగుకుని, ‘ఏమిటా ప్రశ్న?’ అన్నట్టుగా మొహం పెట్టి చూశాడు అతనిపేపు చివాగ్.

‘నీకు ఈ ఊళ్ళో ఉండాలన్న ఉద్దేశం ఉందా, లేదా?’ అన్నాడు నావేపు కోపంగా చూస్తూ.

“సంబూ, సంధర్మంలేని అతని మాటలు వింటూంటే ఉండ్రేపం ఎక్కువై, చేతిలో కాఫీగ్లాసుతో అతని మున్నుమీద ఒకటి వడ్డించాని అనిపించింది. అయినా మర్యాదకోసం ఉండ్రేకాన్ని అపుకుని, ‘కృమించాలి.’ మీ మాటలు అర్థంధావడంలేదు” అన్నాడు.

‘అవును. ఎలా అర్థం అవుతాయి? అడవిల్లల్లి వెంటాడడం అర్థం అవుతుంది గని నీలాంటివాళ్ళకి’ అన్నాడు ఉండ్రేకతో.

‘అయోమయంగా ఉన్న అతని మాటలు ఎంతగా అలోచించినా అర్థం కావడంలేదు నాకు.

“అంతలోనే అతను లేచి, నా చొక్కా కాలరు పట్టు కున్నాడు. గట్టిగా నన్ను ఊపి, నిజం చెప్పు. మా వాణిని చచ్చేసున్నావు? సంసార స్త్రీలను ఇలాగ రచ్చకి ఈవ్వడం నీకు ఏమైనా దాగుందా? నీకూ చెల్లెళ్ళు, అక్కలు ఉండి ఉంటారు. ఇదేనా నువ్వు వాళ్ళకి ఇచ్చే గౌరవం, మర్యాదాను? చెప్పు, నువ్వు మర్యాదగా ఈ ఊరు విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోతావా? లేకపోతే పోలీసులకి అప్పగించమన్నావా?’ అని నన్ను గుంజాడు. కొట్టు దానికి చెయ్యి ఎత్తాడు.

“ఆ గుంజడంలో చొక్కా కొంతవరకు బ్రురుమని చిగిసిపోయింది. నాకు చెప్పలేనంత కోపం వచ్చింది. నేను తలుచుకుంటే ఆ మునీవాణ్ణి చితగొట్టడం ఎంతపాటి?

“వెంటనే ‘అగండి’ అని ఒక పెద్ద కేకపి, అతని పట్టు విడిపించుకుని, దూరంగా ఒక లోపుతోశాను. ఆ లోపుతో కుర్చీవనకాల వెళ్ళినట్టాడు. కళ్ళజోడు ముక్కముక్కలైపోయింది.

‘మీరు ఎవళ్ళ ఇంటికి వచ్చి, ఎవరితో జట్టి అడి, ఎవరి కొట్టుదానికి ప్రయత్నంలేశారో తెలుసా? పోలీస్ ఇన్ స్పెక్టరు మీ స్వీరు సస్పెన్షన్తో. నేను తలుచు కుంటే ఈ క్షణంలో మీమ్మల్ని రచ్చకిచ్చి, సరుపు న్నం దావానేసి, కోర్టుకి ఎప్పించగలను! అప్పుడు, ఇంతసేపూ మీరు శెక్చరిచ్చిన, మీ సరుపు, ప్రతిష్ఠ మంట కలవనవలసిందే. ఎవడో ఆర్జుకుడు మీమ్మల్ని రచ్చకిచ్చాడని చెప్పితే, ఇప్పుడు మీ అంతలు మీరే నలుగురోడ్లకి రావలసి వస్తుంది. అప్పుడు ఏ గౌరవా వ్వుయితే మీరు భృదంగా దానుకోవాలనుకుంటున్నారో దాచే మీ చేతులతో మీరే పోగొట్టుకోవలసి ఉంటుంది. పూర్తి వివరాలు తెలుసుకోకుండా, ఇలా ఎవరింటికి

వస్తే వాళ్ళింటికి వెళ్ళిపోయి, వరుపు, మర్యాద లేకుండా వాళ్ళని అవమానించడం, మీలాటి మర్యా దను లకి మంచిదికాదు!’

“అంతలోనే పాణి, పాలిపోయిన ముఖంతో, రోగిన జాబ్బుతో ప్రవేశించి, మా పుర్రణ విని, ఆ ముస లాయన సంగతి గ్రహించి, నావేపు తిరిగి, ‘ఏం గురూ! ఏమిటి పురణ? ఏం జరిగింది?’ అన్నాడు. విన రించాను నేను.

“వెంటనే పాణి అందుకొని, ముసలాయన పేపు తిరిగి, ‘అవునండీ. ఇదేనా మీలాంటి పెద్దమనుష్యులు చేయవలసిన పని, మర్యాద ఇచ్చి, మర్యాద తీసుకోవాలి గాని’ అని ఊరుకుని, నావేపు తిరిగి ‘గురూ! మనం ఊరుకుంటే లాభంలేదు. పోలీస్ రిపోర్టు ఇవ్వాలి. లేకపోతే ఇలాంటి పెద్దమనుష్యులకు బుద్ధి రాదు. ఉండు. ఇప్పుడే నే వెళ్ళి పోలీసులను తీసుకువస్తాను’ అని వీధిగుమ్మంపేపు పరిగెత్తబోతాండగా, వాణ్ణి పట్టుకుని అరికట్టాను.

“అంతలో ఆ ముసలాయన సరుకుని లేచి, ‘కృమించండి, ఇన్ స్పెక్టరుగారూ! తెలిక తప్పని అడ్డుమల ఇలా చేశాను. అనవసరంగా పోలీసు రిపోర్టు అచ్చి, నన్ను రచ్చకిచ్చిఉండి. మీకు ధర్మం ఉంటుంది’ అని బ్రతిమాలాడు. మేమూ ఊరుకున్నాం. తరవాత అతని దారిన అతను వెళ్ళిపోయాడు.

“వెంటనే పాణి, నాకాళ్ళమీదవడి ‘కృమించు, గురూ! నీమాటలు. దిక్కరించి, గుడిగా ప్రవర్తించి, అవ మానానికి గురి అయ్యాను’ అన్నాడు.

‘ఏమిటి అయిందేమిటి?’ అన్నాను.

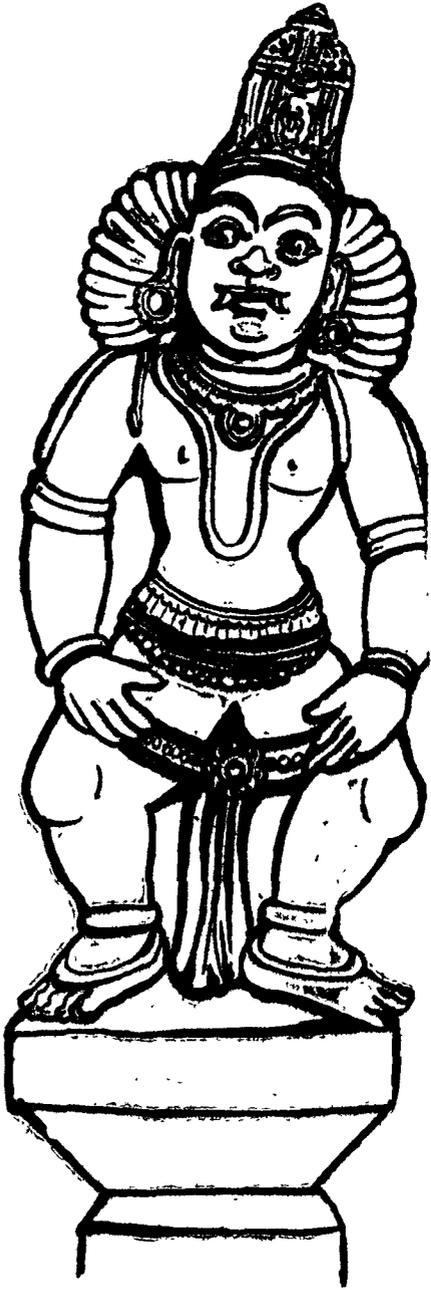
‘సాయంత్రం బస్సుదాగి వచ్చేస్తూంటే, వాణి కనిపించి వాళ్ళింటికి టికి రమ్మంది. వెళ్ళాను. తీరా వెళ్ళే అక్కడ.....అనుకోని సంఘటనే ఎదురయింది. నేను వెళ్ళేసరికి, వాణి వాళ్ళన్నవీధి గుమ్మంలో పేసరు చదువుకుంటున్నాడు. నన్ను కూర్చోపెట్టి లోపలికి వెళ్ళి, డ్రెస్ చేసుకుని వచ్చి, ‘వదండి, అలా పైరు వెళుతూ మాట్లాడుకుందాం’ అన్నాడు. వాణి ఎక్కడా కనిపించలేదు. ‘సరే, వదండి’ అని లేచాను.

‘ఇద్దరం అలా పైస్తూలు గ్రంధ్యువరకు వడిచి వెళ్ళిన తరవాత, అక్కడి నీమెంటు గమ్మమీద చతికిలబడ్డాము. ‘చూడు బ్రదర్, నీ పేరేమిటో నాకు తెలియదు. కాని నీకు ఒక సంగతి చెప్పింపు కుంటున్నాను. మా వాణిని నువ్వు ప్రేమించావన్న సంగతి ఈవేళే మా వాణిద్వారా తెలిసింది. కాని మాకో మేనరికం ఉంది, కాబట్టి నీ ఆశ అడియాసే. ఇక నించి అయినా బాగోగ్తగా ఉండడం మంచిది’ అని లేచి గబగబా వెళ్ళిపోయాడు.’

‘ఇక నా సంగతి ఏంపచ్చేది, గురూ! లోకం అంతా చికలైపోయింది, గుండె పరిగివంత పని అయింది. నా అన్న మన్నువుని ఎవరో బలవంతంగా నా చేతు ల్లోంచి లాక్కు వెళ్ళిపోతున్నట్టునిపించింది. జీవితం నిష్ప్రయోజనమనిపించింది. నీలో ఈ సంగతి చెప్పిన వెళ్ళిపోదామన్న ఉద్దేశ్యంతో ఇంటికి వచ్చేసరికి ఇక్కడ మరో సంఘటనే ఎదురయింది. ఆ ముసలాయనే వాణి తండ్రి.’ వాపోయాడు పాణి.

‘ఇక ఆ తరవాతి కథ రైలు చక్రాలా కదిలి పోయింది గబగబా.’ కొంతసేపు ఆగాడు సస్పెన్సు.

“వారం రోజుల తరవాత నేను, పాణి కలిసి వాళ్ళ

యక్షి

రీతం - డో. డి. కె. కె. (మద్రాసు-8)
ఈరు వెళ్ళాము, వెళ్ళాళ్ళు, వెళ్ళుపెట్టి. ఇంటికి వెళ్ళిన వెంటనే పాణి వాళ్ళమ్మలో, ‘మామయ్య కూర్చున్న లో ఎవర్ని అజ్ఞానా సరే తను వెళ్ళి చేసే కుండుకు డెడీ’ అన్నాడు. కాని అన్నటికే వాళ్ళకి వెళ్ళిళ్ళ అయిపోయినట్టు వాళ్ళమ్మ చెప్పింది. తక్షణమే పాణి జ్వరం పెట్టుకుని మంచంపట్టాడు. మరి కొన్నాళ్ళకి మంచంజి తిన్న తరవాత మామూలు మనిషి అయ్యాడు. కాని మంచం వదలేదు. వదిలి తాలాంటే ‘వదల’నని ఒకటే మంకు వట్టువట్టాడు.
“వెళ్ళిన గురించి బెంగపెట్టుకున్నాడని గ్రహించితే

వాణి నా రాణి

చెప్పుకుంటూ, తాంబూలాల వేసుకుంటున్నారు.

'ఒరేయ్ మణీ! అత్తయ్యరా!' అంది పాణి వాళ్ళమ్మ.

'మణి ఇంతనాడయాడే! ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు చూశాను. నత్త కొయంత ఉండేవాడు. పనులు చేసుకో నీకుండా "అత్తా! అత్తా!" అంటూ కాళ్ళలోపడేవాడు. ఎంతవాడయ్యాడో ఇప్పుడు! ఏదో ఒక్కగా నొక్కడైనా, నిజంగా పేరుకు తగ్గట్టు మజ్జామా. ఎందుకు తట్టేడు రాళ్ళు. ఒక రత్నం చాలదా?' అంది పాణి కాబోయే అత్తగారు పదిలంగా.

'నందడి నాయనా! భోంచేడ్చురు గాని, కబుర్లకేం ఎక్కడికీ పోవు.'

కాళ్ళమ్మ, వెంటనే 'ఒరేయ్ మణీ! నీ సిమ్లం అయితే మరో మూడు కూతురు ఉందిరా. నల్లగా ఉన్నా బాబాగ్గానే ఉంటుంది. నీకు నచ్చుతుందో లేదో? కానీ చాలా దీదవాళ్ళు కట్టం, అదీ ఇవ్వలేరు. పిల్లమూత్రం ముగులాల కుప్ప' అంది. పాణి, మంచాన్ని పదిలి కాళ్ళమ్మని పట్టుకున్నాడు. ఆ మూడుయ్యకి వెంటనే ఉత్తరం రాయించాడు, తను ఆ పిల్లని పెళ్ళాడతానని, ఎవరో ఒక అశను వచ్చి పిల్లని అప్పచెప్పవలసిందని, అట్టే ఆదంబరాలు, అనవసరపు బర్బులు లేకుండా రిజిస్టర్ కూరేక్ష చేసుకుంటానని.

'అప్పటినుంచి పాణి ఒకవిధమైన అనందంతో, తృప్తిగా, హాయిగా, తేలిగ్గా తిరుగడం ప్రారంభించాడు. ఒకరోజు సాయంకాలం ఇద్దరం సినీమాకి వెళ్ళాము. ఇంటికి వచ్చేసరికి పదిగంటలు అయింది. సావిట్రి పాణి కాళ్ళమ్మ, ఇంకెవరో తావపాటి అవిడ కుబుర్లు

'భోజనాలు అయిపోయిన తరువాత మంచాలమీద కూర్చున్నాం. పెళ్ళికూతురు ఛాడ ఎక్కడా కనిపించ లేదు. పాణికూడా అదే దృష్టితో, తన దృక్పథాన్ని అన్ని గడులవైపు సారించాడు. కానీ ఎక్కడా కని పించలేదు.

'అఖరికి ఉండబట్టలేక 'పిన్నిగారూ, మా చెల్లె, లెక్కడ' అని అడిగేశాను.

'నిన్న రాత్రి (త్రెయిసుతో) నిద్రరలేదు. వెంటనే భోజనంచేసి పడుకుంది నాయనా ఆ మూల' అన్నా రావిడ.

'ఇంతసేపూ బెడ్డింగు అనుకున్న అనుకును, పాణికి కాబోయే సతీమణి అని తెలిసింది. కాబోయే పెళ్ళి కొడుకు పాణి, కొత్త ఉపాల్లో తేలి, మత్తుగా మరుక్షణంతోనే నిద్రపోయాడు, మా మాటలు ఎంత బోరుగా సాగినా. ఆ వియ్యపురాళ్ళు ఇద్దరూ ఎంత సేపు మాట్లాడుకున్నారో తెలియదు. నాకుమాత్రం నిద్రపట్టేసింది పన్నెండుకి సరిగ్గా.

'ఆ మరునాడు ఉదయాన్నే లేచి, కాఫీలు తాగు తూంటే పిన్నిగారువచ్చి, 'బాబూ, అనవసరంగా ఆ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసు, అవి ఎందుకు, నేనూ, మీ అమ్మ అసలు పెద్దలం ఉన్నాం కాబట్టి ఇక్కడే దేవుడి ఇంట్లో చెరో పూలదండ వేసుకోండి చాలు' అన్నారు.

'ఆ సలహా లేదుగా వచ్చింది పాణికి. గబగడా స్నానం అడి చేసుకుని, కొత్త బట్టలు వేసుకుని, పూలదండ వేయడానికి సిద్ధంగా కూర్చున్నాడు. అంతట్లోనే పెళ్ళికూతురు కూడా 'పైనరంజామాతో తయారై పాణిలా కూర్చుంది.

'పాణికి ఆ సందర్భంలో పెళ్ళికూతురు ఏలా ఉంటుంది? తనకు నచ్చేవిధంగా ఉండా లేదా? అన్న తలంపే లేదు. వెంటనే దండ పట్టుకుని బయలు దేరాడు. అతని వెనకే నేనూ వెళ్ళాను, మగపెళ్ళివారి తరపు తీవితో. పెళ్ళికూతురు మేము వెళ్ళేసరికి, దేవుడువేపు తిరిగి నిశ్చలభక్తితో నమస్కరించి ధ్యాని స్టూంది. అంతవరకు అవిడ దర్శనభాగ్యం కలగలేదు. పాణిచేతకూడా దేవుణ్ణి ధ్యానింపజేశారు ఆ తల్లులు. ఇక దండలు వేసుకోవడమే తరవాయి...." అన లించాడు మిస్టర్ సస్సెన్సు.

సస్సెన్సుతో ఊగిపోతున్న కథలరావు దశోమని కింధవడిపోయి, వెంటనే లేచి, కుర్చీమరింతగా సస్సెన్సుకు దగ్గరగా జరుపుకుని, చెవుల ధూళి దులుపుకుని కూర్చున్నాడు, ఊపిరి పీల్చుకుండా.

'అప్పుడు సరిగ్గా ఉదయం పదిగంటలు అయింది. 'మణీ! నువ్వు వెయ్యాలి దండ మొదట.' పాపురించారు పిన్నిగారు. తల వంచుకున్న పెళ్ళికూతురు మెడలో దండవేశాడు పాణి. తరువాత పెళ్ళికూతురు కూడా వేసింది. తల ఎత్తుకుని ఒకరి నొకరు చూసుకున్నారు. పాణి ఒక్కసారి సంభ్రమాశ్చర్యాలతో మునిగిపోయాడు! వెంటనే 'వాణీ! అంటూ ఆమెను అమాంతం కౌగ లించుకున్నాడు.

'వియ్యపురాళ్ళు ఇద్దరూ అశ్చర్యంతో నోళ్ళు నొక్కు కున్నారు. 'బావా!' అంది వాణి మెల్లగా.

'వాణి నా రాణి' అని గొణిగాడు పాణి వాణి చెవికా."

స్వగతం

విశం—వై. హనుమాన్ సూరి (చైరరాజుడు)

